

TEXT 1

1. Cesta údol_m trvala len 5 hodín no nám sa zdala nekonečná.
2. Pozeral sa na nich zo **sebavedom_m** úsmevom.
3. So **zdrav_m** sa nesmieme zahrávať.
4. Ob_dvaja boli v_sok_ zdalo sa že vyrastajú zo Zeme.
5. Odišiel spolu z ostatn_m_.
6. Zdali sa **mi** ak_s_ znám_.
7. Veľa **domorodcov** malo orl_nos.
8. Obzerala si ho vážn_m_ belas_m_ očam_.
9. Vrátili sme sa unaven_ ale pln_ krásn_ch dojmo_.
10. Na miesto katastrof_ prišli aj 7 záchranár_.
11. Vtedy v_hnal Sv_topluk z Veľkej_oravy_etodových žiakov a zakázal_lovanskú liturgiu.
12. Len odo mňa závis_dokedy budem znášať túto nespravodlivosť.
13. T_ktor_sú sam_so sebou spokojn_majú zrejme zl_vkus.
14. To je ťav_hrb.

01

Prepíšte text 1 do gramaticky správnej podoby – doplňte chýbajúce písmená, interpunkciu, opravte prípadné chyby, číslovky zapíšte slovom. Zachovajte číslovanie viet. Každú vetu napíšte do nového riadku.

pomôcka: <https://slovník.juls.savba.sk/>

02

Uveďte čísla viet, ktoré sú súvetiami.

03

Veta č. 4 je zložené súvetie.

- a) Z jednotlivých viet, ktoré toto súvetie tvoria, vypíšte hlavné vetné členy a pomenujte ich.
- b) Jednotlivé vety v uvedenom súvetí určte z hľadiska členitosti.

04

- a) Určte skloňovací vzor zvýrazneného slova vo vete č. 2.
- b) Akým slovtvorným postupom vzniklo toto slovo?

05

- a) Určte skloňovací vzor zvýrazneného slova vo vete č. 3.
- b) Utvorte od zvýrazneného slova vo vete č. 3 prídavné meno. Dajte ho do N sg a N pl.

06

Vypíšte z textu jednoslabičné slovo, kde nositeľom slabičnosti (vrcholom slabiky) nie je samohláska, ale spoluhláska.

07

Z ukážky 1 vypíšte jednu časticu.

08

Vysvetlite, akým spôsobom sa skloňuje neurčité zámeno vo vete č. 6.

09

Zvýraznené slovo vo vete č. 6 dajte do základného tvaru (N, sg.)

10

Vypíšte z textu jednu neurčitú číslovku.

11

Vypíšte z textu 1 všetky prídavné mená, ktoré sa skloňujú podľa vzoru páví.

12

Vypíšte z textu jeden postupne rozvíjajúci prívlastok.

13

Rozdeľte slovo *liturgia* na slabiky.

14

Vypíšte z textu jednu vokalizovanú predložku.

15

Z vety č. 11 vypíšte slovo, v ktorom dochádza k znelostnej asimilácii.

16

- a) Zvýraznené slovo vo vete č. 7 dajte do N sg.
- b) Akým slovotvorným postupom vzniklo toto slovo.

17

Podlaha bola zakrytá *ťavou* (1) kožou. Fotografovať sa so živou *ťavou* (2) je skutočnou atrakciou.

- a) Určte slovný druh podčiarknutých slov.
- b) Všimnite si podčiarknuté slová v predchádzajúcej úlohe. Ako nazývame slová, ktoré rovnako znejú, ale líšia sa svojím významom?

18

Obsahuje text 1 vetu, ktorá by sa z hľadiska obsahu líšila od ostatných. Ak áno, uveďte jej číslo.

1 RIEŠENIE

01.

1. Cesta údolím trvala len päť hodín, no nám sa zdala nekonečná.
2. Pozeral sa na nich so sebavedomým úsmevom.
3. So zdravím sa nesmieme zahrávať.
4. Obidvaja boli vysokí, zdalo sa, že vyrastajú zo zeme.
5. Odišiel spolu s ostatnými.
6. Zdali sa mi akísi známi.
7. Veľa domorodcov malo orlí nos.
8. Obzerala si ho vážnymi belasými očami.
9. Vrátili sme sa unavení, ale plní krásnych dojmov.
10. Na miesto katastrofy prišli aj siedmi záchranári.
11. Vtedy vyhnal Svätopluk z Veľkej Moravy Metodových žiakov a zakázal slovanskú liturgiu.
12. Len odo mňa závisí, dokedy budem znášať túto nespravodlivosť.
13. Tí, ktorí sú sami so sebou spokojní, majú zrejme zlý vkus.
14. To je ťaví hrb.

02. čísla viet, ktoré sú súvetiami: 1, 4, 9, 11, 12, 13

03. súvetie *Obidvaja boli vysokí, zdalo sa, že vyrastajú priamo zo zeme.*

- a) 1. veta: podmet *obidvaja* + prísudok *boli vysokí*
2. veta: vetný základ *zdalo sa*
3. veta: nevyjadrený podmet (*oni*) + prísudok *vyrastajú*
- b) z hľadiska členitosti:
 1. veta – dvojčlenná
 2. veta – jednočlenná
 3. veta – dvojčlenná

04. a) sebavedomým (úsmevom) – prídavné menov, vz. pekný

b) slovotvorný postup: skladanie

05. a) podstatné meno zdravím (zdravie) – vz. vysvedčenie

b) prídavné meno: zdravý (N sg.) / zdraví (N pl.)

06. hrb

07. častica v texte 1: aj, len, zrejme

08. neurčité zámeno akýsi – podľa vz. pekný sa skloňuje časť *aký* / časť *si* je nesklonná

09. osobné zámeno mi – základný tvar ja

10. neurčitá číslovka: veľa

11. prídavné mená podľa vzoru páví: orlí, ťaví

12. vážnymi belasými (očami)

13. slovo *liturgia* rozdelené na slabiky: li – tur – gi – a
14. vokalizovaná predložka: so, zo, odo
15. vtedy – znelostná asimilácia – vyslovujeme [ftedy]
16. a) domorodec
b) uvedené slovo vzniklo skladaním
17. *Podlaha bola zakrytá ťavou (1) kožou. Fotografovať sa so živou ťavou (2) je skutočnou atrakciou.*
a) (1) prídavné meno, (2) podstatné meno
b) homonymá
18. text neobsahuje vetu, ktorá by sa z hľadiska obsahu líšila od ostatných – všetky vety sú oznamovacie

POUŽITÉ ZDROJE:

PÉTERYOVÁ, O. a kol: Zbierka úloh zo slovenského jazyka. Bratislava: Didaktis 1999. 192 s. ISBN 80-85456-48-6